

КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ

КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ

УДК 616.314.002.0532.477.53

ПОКАЗНИКИ УРАЖЕНОСТІ КАРІЄСОМ ЗУБІВ У ДІТЕЙ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Українська
медична
стоматологічна
академія,
м. Полтава

*Л. Ф. Каськова,
О. О. Бабіна,
О. Ю. Андріянова,
Л. Ф. Чуприна,
Л. І. Амосова,
І. Л. Маковка,
Ю. І. Журавльова,
І. Ю. Ващенко,
Л. І. Сахно*

Проблема карієсу у дітей надзвичайно актуальна для нашого часу. Обстеження дітей у різних регіонах України свідчать про зростання поширеності карієсу серед дітей і підлітків [1,2,3]. Значна поширеність цієї патології визначає не тільки клінічну значимість даної проблеми, але й соціальну [4].

Ураження карієсом твердих тканин зубів пов'язане з особливостями навколишнього середовища [2,5,6], неповноцінним харчуванням [7,8], незадовільною гігієною порожнини рота [9]. У зв'язку з цим слід зазначити, що Полтавська область належить до геобіохімічного регіону України, де пролягає Бучацький горизонт, в якому концентрація фтору коливається від 0,5 до 18 мг/л [10]. Така ситуація не може не відобразитись на стані стоматологічного здоров'я дітей, які проживають у межах області.

Нині накопичена достатня кількість даних про залежність стану твердих тканин зубів від якості гігієни порожнини рота. Мікробний наліт є одним із основних карієсогенних чинників. Тому метою нашого дослідження стало вивчення поширеності та інтенсивності карієсу тимчасових і постійних зубів, визначення і вивчення гігієнічного стану порожнини рота у дітей, які проживають у Полтаві і Полтавській області.

Об'єкт та методи дослідження

Нами обстежені 2025 дітей (953 хлопчики, 1072 дівчинки) віком від 3 до 15 років, які проживають у Полтавській області. З них 536 проживають у м. Полтаві, 294 — у Гребінківському районі, 513 — у Лубенському, 177 — у Пирятинському, 350 — у Решетилівському, 155 — у Семенівському районах.

Поширеність карієсу визначали відсотком осіб, які мають каріозні, пломбовані та видалені зуби з приводу ускладнень карієсу у дітей 6-15-річного віку, і відсотком осіб, які мають каріозні і пломбовані зуби у дітей 3-5-річного віку. Інтенсивність карієсу визначали у дітей 3-5-річного віку за індексом кп, 6-12-річного віку за індексом кп+КПВ і у дітей 13-15 років за показником індексу КПВ. Для оцінки гігієнічного стану порожнини рота застосовували гігієнічний індекс Федорова-Володкіної. Статистичну обробку даних проводили методом варіаційної статистики [11].

Результати дослідження та їх обговорення

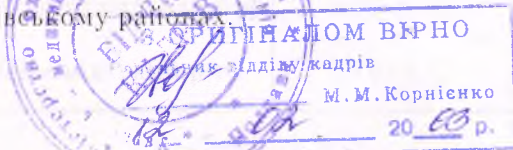
Результати проведеного дослідження свідчили про значну поширеність ураження твердих тканин зубів у обстежених дітей. Частота карієсу тимчасових зубів у дітей віком 3-10 років становила 63,372,21 %, при цьому серед 3-6-річних дітей - 54,632,05%, а серед 7-10-річних збільшувалась до 70,964,01%. Високу поширеність карієсу зубів у дітей реєстрували у Пирятинському, Семенівському і Решетилівському районах (табл.1).

Рівень інтенсивності карієсу тимчасових зубів дорівнював 2,180,18 (індекс кп); у дітей 3-6 років — 2,210,25, 7-10 років — 2,140,12. Найвища інтенсивність карієсу встановлена у дітей Пирятинського району (табл. 1). Слід підкреслити високу частоту ускладненого карієсу тимчасових зубів. Уже у 3 роки діти мали пульпіти і періодонтити. До 6 років кількість зубів з ускладненими формами карієсу різко зростала.

Аналіз поширеності карієсу постійних зубів показав, що у дітей 6 років частота ураження твердих тканин зубів становить 12,031,98%, у 12 років - 55,652,73%. Загалом поширеність карієсу постійних зубів дітей 6-15 років дорівнювала 46,412,06%.

Високому рівню поширеності карієзного ураження постійних зубів відповідала висока інтенсивність: у 6-річних дітей - 0,140,02, у 12-річних — 1,040,09, у середньому від 6 до 15 років — 0,930,05. Аналіз клінічних даних показав, що приріст карієсу у дітей цього віку відбувається за рахунок ураження перших постійних молярів. Найбільшу поширеність та інтенсивність

КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ

Таблиця 1

Поширеність та інтенсивність карієсу тимчасових зубів у дітей Полтавської області (M±m)

Місце проживання дітей	Поширеність карієсу в дітей, %			Інтенсивність карієсу в дітей, кп		
	3 – 6 років	7 - 10 років	3 – 10 років	3 – 6 років	7 – 10 років	3 – 10 років
м. Полтава	29,25±2,1	60,30±4,0	47,30±2,8	2,18±0,42	1,50±0,31	1,47±0,16
Гребінківський р-н	55,25±2,1	62,25±4,9	58,75±4,6	1,67±0,40	1,95±0,26	1,85±0,23
Лубенський р-н	52,40±4,5	67,80±6,3	60,10±4,6	1,94±0,36	1,76±0,11	1,85±0,18
Пирятинський р-н	76,32±4,9	87,32±3,6	82,57±2,6	2,75±0,50	3,5±0,37	9,15±0,21
Решетилівський р-н	54,60±4,4	66,80±6,8	60,80±4,8	2,13±0,34	1,87±0,22	2,20±0,26
Семенівський р-н	60,00±4,3	81,30±3,7	70,70±3,8	2,20±0,51	2,23±0,20	2,20±0,22

Таблиця 2

Поширеність та інтенсивність карієсу постійних зубів у дітей Полтавської області (M±m)

Місце проживання дітей	Поширеність карієсу в дітей, %			Інтенсивність карієсу в дітей, кп		
	6 років	12 років	6 – 15 років	6 років	12 років	6 – 15 років
м. Полтава	5,80±2,4	40,50±4,4	39,70±1,8	0,14±0,20	0,80±0,091	0,74±0,12
Гребінківський р-н	20,20±4,1	58,63±5,8	46,94±2,4	0,20±0,14	1,18±0,15	0,86±0,14
Лубенський р-н	28,60±5,8	68,00±4,5	56,70±4,1	0,30±0,12	0,83±0,161	0,77±0,08
Пирятинський р-н	18,60±4,3	63,40±5,0	49,32±2,9	0,22±0,07	1,80±0,09	1,38±0,11
Решетилівський р-н	–	53,40±5,4	48,90±2,9	–	1,06±0,13	1,10±0,12
Семенівський р-н	–	50,00±4,8	36,90±2,2	–	0,56±0,14	0,74±0,09

Таблиця 3

Стан гігієни порожнини рота у дітей Полтавської області

Місце проживання дітей	Гігієнічний індекс, бали			
	3-6 років	7-10 років	12 років	3-15 років
м. Полтава	2,12±0,12	1,97±0,08	1,98±0,11	2,00±0,04
Гребінківський р-н	2,40±0,09	2,31±0,09	2,00±0,11	2,93±0,03
Лубенський р-н	2,67±0,15	3,03±0,10	2,90±0,13	2,93±0,03
Пирятинський р-н	2,58±0,13	2,72±0,08	2,55±0,15	3,00±0,08
Решетилівський р-н	2,60±0,10	3,08±0,05	2,32±0,12	2,70±0,08
Семенівський р-н	2,70±0,12	3,40±0,08	2,70±0,09	2,70±0,03

НАЛОМ ВІДНОС
 Начальник відділу кадрів
 М.М. Корнієнко
 20 03 р.

КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ

карієсу постійних зубів спостерігали у дітей Пятинського та Семенівського районів (табл. 2).

Під час огляду визначили, що стан гігієни порожнини рота дітей відповідає оцінці «поганий». Так, у 3-6-річних обстежених значення гігієнічного індексу дорівнювало $2,51 \pm 0,09$ бала, у 7-10-річних — $2,75 \pm 0,08$ бала. У 12-річних дітей цей показник був дещо кращий ($2,41 \pm 0,08$ бала). Отримані результати свідчать, що рівень гігієнічного виховання у дітей міста Полтави за даними гігієнічного індексу ($2,00 \pm 0,04$ бала) кращий, ніж у дітей районів області, хоча не досягає доброго рівня (табл. 3). За даними опитування визначили, що більшість дітей чистять зуби 1 раз за день та нерегулярно. Гігієнічний стан порожнини рота у хлопчиків значно гірший, ніж у дівчаток. Діти не володіють навичками раціональної гігієни порожнини рота, виконують переважно горизонтальні рухи зубною щіткою, не надають значення тривалості процедури. Для чищення зубів діти використовують сучасні зубні пастки для дорослих (Аквареле, Colgate, Фтородент, Sanino, Blend-a-med, Dental), які купують батьки без урахування еколого-географічних місцевих особливостей.

Таким чином, отримані дані про поширеність та інтенсивність карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей Полтавської області свідчать про необхідність диференційованого підходу до розробки профілактичних програм для впровадження у районах області з урахуванням особливостей місцевих умов і проведення гігієнічних заходів.

Література

1. Окушко В.Р., Луцкая И.К., Трофимец Е.К. Динамика показателей кариеса зубов у первоклассников Донецкой области за 25 лет // *Стоматология*. - 1992. - №2. - С. 73-74.

2. Стоматологічний статус дитячого населення, що проживає в умовах дії малих доз радіації /Хоменко Л.О., Неспрядько В.П., Кононович О.Ф. та ін. // *Вісник стоматології*. -1995. - №3. - С.223-227.

3. Чижевский И.В. Динамика заболеваемости кариесом у детей Донбасса после отмены фторирования питьевой воды // *Современная стоматология*. - 2002. - №1. - С. 53-57.

4. Хоменко Л.А. Больше проблемы маленьких детей // *Дент Арт*. - 1996. - №3. - С. 5-6.

5. Казакова Р.В. Наукові обґрунтування програми профілактики стоматологічних захворювань у дітей Прикарпаття: Автореф. дис... д-ра мед.наук. - Львів, 1996. - 246 с.

6. Пришко З.Р. Клініко-імунологічна характеристика стану ротової порожнини у дітей, які проживають в районі з підвищеним радіаційним фоном: Автореф. дис... канд. мед. наук. - Львів,

1995. - С. 7-18.

7. Левицкий А.П. Проблемы питания и стоматологическая заболеваемость Часть I. Кальций // *Вісник стоматології*. - 2001. - №1. - С. 68-69.

8. Левицкий А.П. Проблемы питания и стоматологическая заболеваемость. Часть III. Витамины Д // *Вісник стоматології*. - 2001. - №3. - С.50-55.

9. Лукиных М.М., Косюга С.Ю. Интенсивность и распространенность кариеса зубов и мотивация к регулярному уходу за полостью рта у детей // *Новое в стоматологии*. - 2000. - №5. - С. 73-76.

10. Окунев В.Н., Смерер В.И., Лаврушенко Л.Ф. Патогенез, профилактика и лечение фтористой интоксикации. - К.: Здоров'я, 1987. - 152 с.

11. Зюзін В.О. Статистичні методи в охороні здоров'я та медицині. - Полтава: УМСА, 1995. - 112 с.

Стаття надійшла
29.08.02 р.

Резюме

Получены данные о распространенности и интенсивности кариеса у детей Полтавской области. Определена необходимость дифференцированного подхода к разработке профилактических программ для внедрения в районах области с учетом особенностей местных условий.

Summary

The data on the caries spreading and intensity in the Poltava region children were received. The necessity of the differential approach to the development of the prophylactic programs for being used in the districts of the region was determined with the local conditions peculiarities taken in to account.

